

KHS/HV
nhv-ansokan@socialstyrelsen.se

Ansökningsförfrågan angående att bedriva vård inom vårdområdet lymfödemkirurgi som nationell högspecialiserad vård

Socialstyrelsen utlyser härmed möjligheten för samtliga regioner att ansöka om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet lymfödemkirurgi.

Bakgrund

Socialstyrelsen har den 11 juni 2024 beslutat att vård vid lymfödemkirurgi enligt definitionen nedan, ska utgöra nationell högspecialiserad vård och bedrivas vid tre enheter.

Definition

Patienter med diagnosen lymfödem (oavsett ålder), där kirurgi kan vara aktuellt, ska remitteras till en nationell högspecialiserad vårdenhet för individanpassad bedömning och ställningstagande till kirurgisk behandling och i förekommande fall utförande av sådan behandling.

Förtydliganden till definitionen

Med lymfödem avses patienter med diagnosen primärt eller sekundärt lymfödem.

Med en individanpassad bedömning avses bland annat multidisciplinär utvärdering av konservativ behandling för att ta ställning till om kirurgisk behandling är aktuellt.

Kirurgi kan vara aktuellt vid exempelvis men inte uteslutande:

- Kvarstående besvär trots optimal konservativ behandling
- Upprepade infektioner och/eller funktionella besvär
- Lymfödem i kroppsdelar där konservativ behandling är utmanande, exempelvis lymfödem i genitalier eller huvud/hals-området

Med funktionella besvär avses exempelvis kvarstående svullnad i händer eller fötter trots optimal konservativ behandling.

Avgränsningar till definitionen

Följande områden, med koppling till definitionen, ingår ej i definitionen:

- Profylaktisk LVA (lymfatikovenös anastomos) i samband med lymfkörtelutrymning.
- Lipödem

Tillståndsprocessen

Det är Nämnden för nationell högspecialiserad vård (nämnden) som beslutar om vilken eller vilka regioner som beviljas tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård samt beslutar om de särskilda villkoren för tillståndet. En sakkunniggrupp har fått i uppdrag av Socialstyrelsen att utreda och ge förslag på vilken hälso- och sjukvård som ska utgöra nationell högspecialiserad vård och hur många enheter sådan vård ska bedrivas på. Sakkunniggruppen föreslår i sin utredning de särskilda villkoren som bör gälla för aktuellt tillstånd, se bilaga 1. Socialstyrelsen har remitterat sakkunniggruppens utredning. De särskilda villkoren för aktuellt tillstånd kan komma att justeras av nämnden när beslut om tillstånd fattas.

Regionen ska även uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård, se bilaga 2.

Inför nämndens beslut kommer Socialstyrelsen att inhämta ett yttrande från en särskild beredningsgrupp.

När nämnden fattar beslut om vilken eller vilka regioner som ska få tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård ska patientens bästa vara utgångspunkten vid bedömningen (se prop. 2017/18:40 s. 51 f.). Även systemkonsekvenser t.ex. påverkan på akutsjukvården, patienttransporter samt utbildning och forskning får beaktas vid en fördelning av tillståndet/tillstånden om det är för att säkerställa patientens bästa.

Hur ansökan om tillstånd görs

- Fyll i ansökningsblanketten
- Till ansökan bifogas en verksamhetsplan
- Ansökan ska ha inkommit till Socialstyrelsen **senast den 1 november 2024** på adress Socialstyrelsen, 106 30 Stockholm eller NHV-ansokan@socialstyrelsen.se. Märk ansökan med det tillstånd som ansökan gäller.

Om en region avser att ansöka om flera tillstånd ska regionen fylla i en ansökningsblankett och verksamhetsplan för varje tillstånd.

Kontakt

Vid eventuella frågor eller funderingar kring ansökningsförfarandet kontakta: NHV-ansokan@socialstyrelsen.se

Bilaga 1- Förslag till särskilda villkor – efter remiss och beredning

Kritisk personalkompetens

Samtliga specialister/professioner i det multidisciplinära teamet ska ha specifik erfarenhet/kunskap/kompetens inom det definierade området:

- Plastikkirurg (kompetens för både barn/vuxna)
- Fysioterapeut, arbetsterapeut eller sjuksköterska med specifik kompetens inom lymfödembehandling (kompetens för både barn/vuxna)

Andra kompetenser eller förutsättningar för att vården inom det definierade området ska kunna bedrivas

- Dietist
- Psykosocial kompetens
- Specialist i bild- och funktionsmedicin
- Kärlkirurg
- Infektionsläkare
- Barnläkare/barnkirurg
- Tillgång till perioperativ vård
- Tillgång till kompetens för fördjupad diagnostik vid primärt lymfödem

Kritisk utrustning eller lokaler

- Utrustning för att utvärdera funktion i lymfkärl
- Utrustning för att utvärdera effekten av volymreduktion
- Adekvat kirurgisk utrustning för att utföra kirurgi inom definitionen

För enheter som vårdar barn inom definitionen (vilket är mycket sällsynt) krävs att kritisk personalkompetens ska ha specifik barnkompetens. Utöver det ska även följande finnas att tillgå:

- Perioperativ kompetens för pediatrik vård
- Pediatrik vårdavdelning, inkl. pediatrik kompetens, som uppfyller barnets rättigheter enligt barnkonventionen och med tillgång till exempelvis lekterapi, skola och övernattningsmöjlighet för närstående.

Övriga villkor

- NHVe ska ha ett samarbete mellan enheter som bedriver olika typer av kirurgi inom definitionen, exempelvis genom gemensamma ronder/nationell MDK för ställningstagande till typ av kirurgi. Detta ska säkerställa att varje patient kan erbjudas den typ av kirurgi som är lämpligast.

- NHVe ska verka för samarbete med eventuell framtida NHV extrakraniella kärlanomali
- NHVe ska bidra till att forskning inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs.
- NHVe ska verka för att etablera ett internationellt samarbete inom tillståndsområdet.
- NHVe ska verka för strukturerad uppföljning av vårdområdet samt utförda åtgärder inom definitionen t.ex. genom nationellt kvalitetsregister.
- NHVe ska följa vårdprogram som finns inom angränsande områden samt bidra till att sprida kunskap om dessa och informera om NHV och var den bedrivs.
- NHVe ska också verka för framtagande av gemensamma riktlinjer inom det definierade området.
- NHVe ska involvera patientföreträdare i kunskapsspridning och utformningen av vården.
- NHVe ska ansvara för överrapportering till remitterande enheter och upprätta individuella vårdplaner.
- NHVe ska följa upp patientrapporterade mått.